

Motion till riksdagen 2005/06:Ub477

av Luciano Astudillo (s)

Situationen för utländska pedagoger

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att det bör genomföras en nationell översyn av hur vi tar vara på utländska pedagoger.

Kraven för svensk lärarbehörighet

Högskoleverket är ansvarig myndighet för läraryrket. Läraryrket är ett reglerat yrke i Sverige vilket innebär att man måste vara behörig för att få fast anställning som lärare. För att vara behörig krävs en svensk lärarexamen, svensk barn- ungdomspedagogisk examen eller ett behörighetsbevis utfärdat av Högskoleverket. Personer med utländsk utbildning kan ansöka om behörighet. Detta gäller både EU-medborgare och andra.

Kraven för att få ett svenskt behörighetsbevis är följande:

- Utländsk lärarutbildning som är jämförbar med den svenska, yrkeserfarenhet kan vägas in.
- Betyg i svenska språket motsvarande gymnasienivå.
- Kompetens i de ämnesområden som undervisningen ska ske.

Behörighetskraven regleras i förordning 1999:1421.

Ansökan om behörighet kan resultera antingen i ett behörighetsbevis eller i ett avslag med hänvisning till komplettering. Om den utländska lärarexamen inte uppfyller kraven kan kompletteringar ske genom t.ex. arbetsförmedlingens utbildningssatsning för utländska akademiker eller komplettering genom projekt för särskilda lärarutbildningar, SÄL-projektet.

Fel! Okänt namn på

Projekt för att komplettera utländsk lärarexamen

PPU

PPU står för praktisk pedagogisk utbildning och är en kompletterande lärarutbildning på 40 poäng varav nära hälften är praktik. Utbildningen ges på ett flertal universitet och högskolor. I regeringens proposition En förnyad lärarutbildning 1999/2000:135 slås fast att det är viktigt

att undersöka vilka eventuella svårigheter som kan uppstå om utländska lärare söker anställning i Sverige. Den s.k. PPU-utbildningen bör finnas kvar i någon form för att underlätta för grupper av invandrare att vinna behörighet som lärare.

SÄL

Särskilda lärarutbildningar, SÄL-projektet, är ett nationellt projekt som löper fram till år 2006 och är en kompletterande lärarutbildning som vänder sig till yrkesverksamma som vill bli lärare, obehöriga lärare som vill bli behöriga och lärare som vill bredda sin examen. För att bli antagen till utbildningen krävs minst halvtidstjänstgöring som lärare i en kommun och att examen är möjlig att nå. Utbildningen ges på halvfart och är en distansutbildning. SÄL-projektet skall fram till år 2006 utbilda och examinera minst 4 000 lärare som idag saknar behörighet/examen. Projektet sker i samverkan mellan 6 lärosäten, kommunerna och Svenska Kommunförbundet.

Kompletterande lärarutbildning

Göteborgs universitet och Arbetsförmedlingen i Göteborg ger kompletterande lärarutbildning för personer med utländsk lärarexamen/förskollärarexamen eller annan akademisk examen.

Syftet är att underlätta för arbetslösa utländska lärare/förskollärare att få arbete inom sitt yrke även i Sverige och att tillföra den svenska skolan/förskolan lärare med flerkulturell kompetens. Utbildningen består av en förberedande utbildning i ca 20 veckor, kompletterande ämnesstudier i 40/50 veckor samt praktisk-pedagogisk utbildning i 30 veckor.

Den kompletterande utbildningen ger, tillsammans med lärarutbildningen och yrkeserfarenheten i hemlandet, en kompetens motsvarande svensk lärarutbildning med inriktning mot i princip samma ämnen och samma åldersgrupper som den utländska lärarens tidigare lärarexamen och yrkeserfarenhet.

Liknande lösningar kan förekomma på andra universitet och högskolor.

Problem

Trots insatserna som görs i Sverige är det många utländska pedagoger som Sverige inte förmår ta vara på. Detta är ett slöseri. Detta beror delvis på att de uppställda kraven för att få svensk behörighet behöver moderniseras. SÄL-projektet kräver dessutom att man ska ha en anställning samtidigt som det krävs behörighet för att få en anställning. För många utländska pedagoger blir detta till ett moment 22. Dessutom sker mycket av insatserna för kompletterande utbildningar utan nationell samordning. En nationell översyn av hur vi tar vara på utländska pedagoger borde göras.

Stockholm den 30 september 2005

Luciano Astudillo (s)